

MØTE I TEKNOLOGIRÅDET

Tid: Klokken 1000-1530, 28. august 2006

Sted: Teknologirådet, Prinsens gt 18, Oslo

Tilstede: Eivind Osnes, Edel Elvevoll, Arnold K. Hansen, Liv Lunde, Tian Sørhaug, Andreas Skartveit, Ingvald Strømmen, Carsten Tank-Nielsen, Kristin Veierød, Håkon With Andersen, Einar Johan Aas.

Forfall: Ann-Kristin Olsen, Magne Espedal, Rigmor Austgulen

Fra sekretariatet møtte Tore Tennøe, Jon Fixdal, Cathrine Heisholt Edvardsen, Christine Hafskjold og Katrine Helstad

Forslag til referat:

Vedtakssaker

V-sak 07.06 Godkjenning av innkalling og dagsorden.

Innkalling og dagsorden ble godkjent

V-sak 08.06 Godkjenning av referat.

Referat fra møtet 22. mai 2006 ble godkjent

V-sak 09.06 Prosjektforslag om online gambling

I forståelse med Rådsleder hadde sekretariatet sendt ut forslag til nytt prosjekt om online gambling.

Bakgrunn

Utbredelsen av ulike typer spill over internett har de siste årene økt kraftig. I fjor ble det spilt på nettspill for 4 mrd kroner, og spilleinnsatsen har fordoblet seg hvert år de siste seks årene. På verdensbasis var markedet for nettspill i 2005 på anslagsvis 2000 mrd kroner.

Tilbudet av spill er stort og omfatter bl.a. Lotto, enarmet banditt, rulett og ikke minst poker. Nye spill kommer stadig til. Det er imidlertid særlig online pokerspill som opplever en

ekstrem vekst, og innen denne spillformen kan man bl.a. kvalifisere seg til internasjonale mesterskap i f.eks. Las Vegas via nettspill. I tillegg utvikles det nå gamblingmuligheter innenfor online rollespill.

Teknologi spiller en helt avgjørende rolle i online gambling. Teknologien gjør det mulig å spille uten fysisk å befinne seg i et spillelokale, og dermed brytes grensen mellom hjemmesfæren og spillingen. Man kan spille over internett og ved hjelp av mobilen, man kan spille hvor som helst, når som helst. Dette kan utvilsomt senke terskelen for å spille.

Teknologien gjør det også mulig å etablere nye spillmarkeder der det ikke tidligere fantes et markedsgrunnlag. Enkeltspillere spredt over store geografiske områder – i prinsippet hele kloden – kan samles til en spillergruppe som det kan være lønnsomt å etablere et spillmarked for. Innsatsen i spillene betales over nettet ved hjelp av kredittkort.

Spilleavhengighet

Det største problemet ved spill – både online og vanlige – er spilleavhengighet. I en undersøkelse utført av MMI på oppdrag fra Norsk Tipping i 2005 ble 71.000 nordmenn vurdert som spilleavhengige og 133.000 ble vurdert til å befinne seg i faresonen for å utvikle spilleavhengighet. Undersøkelsen viser videre at 9 av 10 kroner som satses i spill kommer fra personer som enten er eller står i fare for å bli spilleavhengige. Lotteritilsynet har en hjelpetelefon som fører statistikk over henvendelser og deres innhold, og man ser en klar økning i antallet henvendelser. De sosiale konsekvensene ved spilleavhengighet for både spilleren selv og pårørende er velkjente. Med sterk vekst i gambling er det ønskelig å finne grep som kan redusere problemene knyttet til spilleavhengighet.

Tapte inntekter

En annen problemstilling ved online gambling knytter seg til de betydelige midlene som omsettes ved hjelp av kredittkort over internett til selskaper lokalisert i utlandet. Dermed har den norske stat ingen kontroll, og det er lett å unndra gevinster fra beskatning. Samtidig er overskudd fra spill tradisjonelt sett betraktet som en inntektskilde for samfunnsnyttig arbeid, men denne mister man ved online gambling.

Regulatoriske utfordringer

Når hele spilleprosessen og pengestrømmen er utenfor norske myndigheters kontroll, er det vanskelig for norske politikere å ta grep som reduserer problemene knyttet til spilleavhengighet og bedre kontrollen over pengestrømmen. Samtidig ønsker frivillige organisasjoner fortsatt inntekter fra pengespill. Vi har med andre ord en situasjon der den teknologiske utviklingen er hurtig og fordrer politisk nytenkning.

De regulatoriske utfordringene er grenseoverskridende, og berører myndigheter i svært mange land. Ulike grep gjøres for å få kontroll over eller forby spillingen. Regjeringen Stoltenberg har varslet et lovforslag for å regulere online spill, men utover dette er innhold og tidsplan ikke kjent. I Sverige har man lyktes i å kanalisere en del av spillet gjennom Svenska Spel (tilsvarende Norsk Tipping), i USA jobbes det med lovforslag som vil forby banker å formidle transaksjoner til gamblingsselskaper på internett. I England arbeides det for en lov som ikke vil forby men i større grad regulere gambling over internett.

Problemstillinger

To nært relaterte problemstillinger synes særlig aktuelle for et prosjekt i regi av Teknologirådet:

Hvilke konsekvenser har den teknologiske utviklingen for spillmarkedet og den enkelte spiller? Det er viktig å forstå nærmere hva som kjennetegner den nye spillteknologien og hvordan den påvirker utviklingen av markedet. Det er også interessant å kartlegge hvordan spillmulighetene og spillmarkedet vil kunne utvikle seg i tiden som kommer.

Hvilke utfordringer står myndighetene overfor og hvilke politiske grep er aktuelle? Prosjektet bør identifisere de utfordringene online gambling reiser for norske myndigheter, og drøfte ulike strategier for å møte disse. USA, England og Sverige peker seg ut som interessante land.

Mulige leveranser: debattmøte og innspill til Stortinget

Den norske offentlige debatten om online gambling har så langt vært begrenset. Dette til tross for at man har en viss oversikt over de sosiale konsekvensene, teknologienes betydning og de politiske utfordringene. En grunn til dette kan være at pengespillmiljøet tradisjonelt har vært lite organisert og at spill i liten grad har vært et politisk tema.

Det bør derfor være interessant å stimulere til god debatt – og dialog – som kan synliggjøre hva ulike de aktørene oppfatter som de viktigste utfordringene, og hvor eventuelle konfliktlinjer går. For å få til dette foreslås et åpent møte om hvilke utfordringer online gambling reiser og hvordan disse best kan møtes. Det er viktig å samle deltakere fra politikk, forvaltningen, spillindustrien, personer med innsikt i spillteknologien så vel som spillere og representanter for spillavhengige til en diskusjon.

I tilknytning til debattmøtet vil hver av de inviterte hoveddeltakerne inviteres til å skrive et kort bidrag om hva de ser som den beste måten å regulere online gambling på. Disse bidragene publiseres på Teknologirådets hjemmesider. Et ”Fra rådet til tinget” skrives på bakgrunn av seminaret og diskusjoner i en referansegruppe.

Med oppstart 1. september 2006 er det realistisk med ferdigstilling 1. februar 2007.

Rådet sluttet seg til sekretariatets positive vurdering av prosjektet. Det ble påpekt at prosjektet passet fint inn som en del av paraplyprosjektet ”Digital hverdag” og knyttet an til mer generelle spørsmål om hva staten skal regulere og om muligheten av å regulere internettet.

Drøftingssaker

D-sak 11.06 Spill og teknologiutviklingen – hva er utfordringene?

Viseadministrerende direktør Tollef Imsdalen i Norsk Tipping var invitert til å orientere om norsk spillpolitikk, teknologiutviklingen og Norsk tippings rolle. Innledningen ble etterfulgt av diskusjon mellom Imsdalen og Rådet.

D-sak 12.06 Teknologi som element i samfunnsutviklingen.

Carsten Tank-Nielsen, Håkon With Andersen og Tian Sørhaug innledet til diskusjon om teknologi og samfunn. Forholdet mellom teknologi, vitenskap, kunst og organisering ble berørt, i tillegg til hvordan ny teknologi (som IKT) påvirker forståelsen av samfunnet. Et viktig spørsmål er også hvordan Teknologirådet skal definere teknologi som innholdskriterium i sine prosjekter.

D-sak 13.06 – konklusjoner og erfaringer fra EPTA-prosjektet

Tore Tennøe orienterte om prosjektet ICT and privacy in Europe i regi av European Parliamentary Technology Assessment network (EPTA). Dette er et innovativt prosjekt i den forstand at det er det første tematiske EPTA-prosjektet. Teknologirådet har ledet prosjektet sammen med ITA/Østerrike og det danske Teknologirådet. I tillegg har TA-Swiss, Parliamentary Office of Science and Technology (UK) og flamske viWTA deltatt.

Prosjektet ble startet opp juni 2004 og har nå ferdigstilt en sluttrapport. I tillegg vil gruppen arrangere en workshop i Brussel høsten 2006. Tidsplanen for prosjektet er fulgt og organisasjonsformen med rullerende møter og intet felles budsjett har fungert godt. Tennøe påpekte at Teknologirådet og de andre partnerne også har opplevd andre positive effekter: praktisk utveksling av arbeidsmetoder og resultater, spin-off-prosjekter (som det EU-finansiert PRISE-prosjektet) og et forslag til rammeverk for EPTA-prosjekter som ble lagt frem på EPTAs ledermøte på Svalbard i april.

D-sak 14.06 Neste møte: innspill og ønsker

Neste møte vil i all hovedsak konsentrere seg om Teknologirådets nye arbeidsplan.

Orienteringssaker

O-sak 07.06 EPTA-konferansen. Program og status for arrangementet

De fleste innlederne fra EPTA-konferansen er nå på plass, Parlamentarikere fra 10 land vil innlede. Årets konferanse vil samle flere av deltakerlandenes parlamentarikere enn noen tidligere konferanse. Samarbeidet med Stortinget fungerer utmerket.

O-sak 08.06 Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet har satt i gang arbeidet med å utvide staben av faste prosjektledere. Stillingene er utlyst i Aftenposten, på Finn.no og hos Aetat. I tillegg har man nå ansatt en student på timelønn. Dette fungerer godt.

O-sak 09.06 Pågående prosjekter

Tore Tennøe orienterte om pågående prosjekter med utgangspunkt i utsendte statusrapporter.